ԱՒԵՏԱՐԵՐ

«ԱՀԱ ԵՍ ՁԵԶԻ ՄԵԾ ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՆ ԱՒԵՏԻՍ ԿՈՒՏԱՄ» : ՂՈՒԿ . Բ . 10 .

ՀԱՏՈՐ 26 . ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ . ՄԱՅԻՍ 7 . 1873 . ԹԻՒ 19

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ամենէն աղէկ վկայութիւնը : — Ցիմարական խորհուրդ : —Մեր ցնցոտիներուն փակչիլ : —Զարերուն ապագայ վիճակը : —Աղաւոթիւն : —Գայլերու մէջ տղայք : —Ազդարարութիւն քարոզչաց : —Տաճկաստանի Աւետարանական Առաքելութեանց բաղդատական ցուցակը 1855 ին եւ 1871 ին : — Պաղեստին : — Մատակարար : — Քաղաքական լուրեր :

ԱՄԵՆԷՆ ԱՂԷԿ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԱՐի ծեր մը ճանչցած ըլլալ, այնպիսի ծեր մը որ իր երկարատեւ կեանքը բարեբախտ և վատաբախտ օրերուն մէջ իր սիրտը միշտ մաքուր պահած է, որ գժտութիւնները խաղաղութեան փոխած է և բարիք ընելու համար միայն ապրած է, այսպիսի մարդ մը ճանչցած ըլլալը, կ'ըսենք, մեր առ Աստուած, առ մեզ և առ մարդիս ունենալու հաւատքին աւելի կ'օգնէ քան թէ չատ քարոզներ :

ՑԻՄԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Շատ անգամ մարքիս մէջ լսորհած եմ, կ'ըսէ բարեպաշտ Քրիստոնեայ մը, այս ինչ մեղքն ալ գործել, և ետքը ապաշխարել թէ՛ այն մեղքին վրայ և թէ ուրիշ բոլոր մեղքերուս վրայ : Այս աստիճան հասած էր յիմարութիւնս և ապիտութիւնս . որպէս թէ պարտքս աւելցնելով աւելի դիւրաւ կարող պիտի ըլլայի վճարել . կամ որպէս թէ ըսած ըլլայի, Անգամ մ'ալ վիրաւորեմ բարեկամս ; և ետքը սիրով ձեռք տամ անոր . հապա երբ բարեկամս ինձի յետոյ պա՞ղ ըսէ, ան ապե՞ն : Թողունք աս . երբո՞ մարդ մեղք մ'ալ միայն գործել, և ալ ուրիշ մեղք չգործել :

ՄԵՐ ՑՆՑՈՏԻՆԵՐՈՒՆ ՓԱԿՉԻԼ

Աղքատ և որբ տղայ մը որ վաղեցներէն մնացած էր՝ անտէրունչ տղոց համար Ամերիկայի մէջ գտնուած բազմաթիւ որբանոցներուն մէկը բերուելով, լուացուելու համար բաղանեատուն տարուեցաւ, և հանդերձապետին հրամայուեցաւ անոր պատռտած և աղտոտ զգեստներն առնելով այրել, և նոր զգեստներ հագցունել անոր : Փոքրիկ տղան իր հին և անպիտան զգեստներուն առնուիլը տեսնելով սկսաւ լալ և ըսել . «Այս ինչ հանդերձին համար ես երեք գահեկան վճարեցի, այն ինչ հանդերձին համար՝ երկու», ևայլն : Անկէ առաջ հոն ընդունուած ուրիշ աղքատ տղայ մը անոր ըսաւ . «Ի՞նչ անմիտ տղայ ես դուն . միթէ քու հին լաթերէդ աւելի աղէկները չե՞ն տար՞քեղի» :

Ո՛չ ապաքէն մենք ալ Աստուծոյ առջև ճիշդ այս տղուն պէս ենք : Սրտով միշտ ցնցոտիներուն փակած ենք, և մեր անձնական արժանեաց կապերտներէն ղատուիլ չենք ուզեր, այնպէս որ Աստուած կը պարտաւորի ոչ միայն ըսել՝ նոր հանդերձներ հագուցէք անոր, հապա նաև թէ՝ Աղտոտ հանդերձներն առէք անոր վրայէն . առէք և տարէք ուր որ ան չի կրնար հանիլ :

ԶԱՐԵՐՈՒՆ ԱՊԱԳԱՅ ՎԻՃԱԿԸ

Ուրիշ էջի մը մէջ՝ «Ազդարարութիւն Քարոզչաց» տիտղոսով համառօտ նամակ մը կը հրատարակենք : Նամակը դրողը կ'ըսէ թէ, ինք չատ Աւետարանական քարոզներ մարիկ ըրած է, բայց չարերուն ապագայ վտանգին և վայերուն վրայով քարոզ մը գրեթէ ամենևին լսած չէ, և կը կարծէ թէ չատ օգտակար պիտի ըլլայ, եթէ քարոզիչք երբեմն երբեմն այս բանը նիւթ ընեն իրենց քարոզներուն :

Աւետարանական քարոզներուն նիւթը կը գտնուի Աստուծոյ խօսքին մէջ : Քարոզիչը պարտաւոր է Աստուածաշունչին պարունակած ամէն նիւթ մարդոյ ուշադրութեանը մատուցանել : Պօղոս Առաքեալն պէս, ետ կենալու չէ Աստուծոյ բոլոր կամքը յայտնելէ (Գործ . Ի . 27) . մարդիկ զանոնք «թէ լսեն և թէ զանց ընեն» (Եզեկ . Բ . 5) : Այդ Աստուած իր ներշնչեալ խօսքին մէջ մարդոց կ'ըսէ՞ արդեօք մեզաւորաց ապագայ վիճակը, և կը զգուշացնէ՞ զանոնք անկէ : Այո, արդարև . քանդի ինչ որ գիտենք չարերուն ապառնի վիճակին վրայ՝ Սուրբ Գիրքէն դայն է : Մեզաւորաց պատիժը կը նկարագրուի հոն իբրև «դժոխք» (Մատթ . ե . 29), իբրև «յաւիտենական կրակ» (Մատթ . իե . 41), իբրև արմնալ մը «յաւիտենական նախատանաց ու յաւիտենական անարգանաց համար» (Դան . ԺԲ . 2), իբրև «տանջանք յաւիտեանս յաւիտենից» (Յայտ . ԺԴ . 11), ևն : Սուրբ Գիրքն կը սորվինք նաև թէ անոնց պատիժը պիտի ըլլայ յանկարծ և անդարմանելի (Առակ . ԻԹ . 1, Ա Թես . ե . 3) . թէ անիկա պիտի ըլլայ անոնց գործերուն վրայարէն (Հռոմ . Բ . 6 . 9), անոնց ունեցած գիտութեանը համեմատ (Ղուկ . ԺԲ . 47, 48) . թէ այն պատիժը պիտի աւելնայ անոնց զանց ըրած արտօնութիւններուն համեմատ (Մատթ . ԺԱ . 21–24) . թէ ամենևին պիտի չմեղմանայ (Ղուկ . ԺԶ . 23–26) . թէ անոնք խղճի խայթ պիտի ունենան (Մարկ . Թ . 44) . թէ այն պատիժը պիտի ըլլայ ուրիշներուն օրինակ ըլլալու համար (Թուղ . ԻԶ . 10 ; Յուդ . 7), և պիտի կատարուի դատաստանին օրը (Մատթ . իե . 31 . 46) : Այսպէս Հին և Նոր Կտակարանաց մէջ Աստուած կը խօսի չարերուն ապագայ վիճակին վրայ ահաւոր կերպով :

Բայց Սուրբ Գիրք ի՞նչ նպատակի կ'ուզէ որ ծառայեն այս ահաւոր խօսքերը : Անտարակոյս Սուրբ Գիրքին դիտաւորութիւնը սա է որ մարդիկ վախնալով՝ դադրին ինչ ինչ գործերէ, և այսպէս փրկութեան ճամբուն վրայ դարձի գան : Մեզաւորը հոգևոր թմրութեան մէջ է : Անիկա կամ չի գիտեր իրեն վրայ դալուկ վտանգը, և կամ այն վտանգն անոր

ազգեցութիւն չըներ. ուստի պէտք է զանի արմնցնել «Աստուծոյ բարկութիւն» անոր իմացնելով։ Մեղաւորին անզգայութիւնն ուրիշ կերպով չի կրնար փարատուիլ, բայց եթէ քարոզելով անոր թէ Աստուած «մաշող կրակ» է։ Ապա ուրեմն մեղաւոր այս ապաշխարական վանդն ու վայրը մարդոյ քարոզելը յաւուկ և յարմար միջոց է ընդդէմ այն հանգոյն ընթացքին հանելու։

Բայց երբ մեղաւորը կ'արթննայ, և տեսնելով իր վանդը կ'ուզէ փախչիլ յանկարծ դալու բարկութենէն, թող դիտնայ որ Քրիստոս ոչ թէ սատակիչ սուրը ձեռքը վրէժխնդիր է արեան, այլ բուն «ապաստանի քաղաք» մը։ Եւ-կ-ը կ'արթննայնէ մեղաւորը, բայց Աստուծոյ սէրն է որ զանի կը շահի և դարձի կը բերէ։ Երկիւղը եթէ չվերնայ, յուսահատութեան կը տանի արթնցած հոգին, բայց Աստուծոյ ողորմութիւնն ու բարութիւնը կը լուծէ զանի յարատեւ ապաշխարութեան։ Այսպէս Աստուած մեղաւորին առջև կը հանէ նախ անոր ահաւոր վիճակին տեսարանը, և ապա կը վստահացնէ թէ անհուն փափաք ունի զանի փրկելու։ Ուրեմն Աստուածաշունչին պէս թող Աւետարանին քարոզիչը հաստատաբար ներկայացնէ ունկնդրաց Աստուծոյ յայտնած ճշմարտութիւնները, և անտեսն կրնայ յուսալ թէ իր քարոզութիւնը պիտի օրհնուի Աստուծմէ։

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ահա անուն լրագիրը մտերս ազատութեան վրայ դրած մէկ յօդուածին մէջ շատ ճշդութեամբ կը խօսի ճշմարիտ և սուտ ազատութեան մէջ տեղ եղած տարբերութեան վրայ։ Ճշմարիտ է ըսածը թէ այս երկրին մէջ ազատութեան և անկախութեան վրայով շատ սխալ գաղափարներ կան, և թէ ատոնք մեծապէս վանդաւոր են և չարեաց պատճառ։

Այսպէս ըլլալը զարմանալի չէ։ Երբեմն ազգ մը կը կարծէ թէ մարդ ըլլալու համար հարկաւոր է իրեն բոլորովին ազատ և անկախ ըլլալ իր հօրը խորհուրդներէն, և իր մտքին անգամ կը ձեձէ, եթէ անիկա սիրալիր և իմաստուն խրատներով կ'ուզէ միջամտութիւն ընել։ Ազգի մը ընթացքն ալ կը բռնուի շատ անգամ կեանց այլ և այլ յարաբերութիւններուն մէջ անձնական կամ ազգային կամ եկեղեցական ազատութիւն և անկախութիւն պաշտպանելու նպատակաւ։

Բուն ազատութիւն չկայ առանց հնազանդելու այն բաներուն որ արդար օրէնք և ուղիղ սկզբունք ի հարկէ կը պահանջեն։ Որեւէ մը ազատութիւնը բռնաբարուած չըլլար երբ հայրը չի հաճիր իր ստակը տալ անոր ձեռքը, երբ որդին կը կարծէ թէ ինք իր հօրմէն աւելի իմաստութեամբ կրնայ գործածել զայն. բայց և այնպէս կրնայ ըլլալ որ որդին դատի թէ իրեն բռնութիւն կ'ըլլայ, թէպէտ անիկա բոլորովին ազատ թողուած է գործածել իր ստակն ինչպէս որ կ'ուզէ, միայն արտօնութիւն տրուած չէ անոր իր ուզածին պէս գործածել հօրը ստակը։ Տաճկաստանի մէջ հարըստահարութեան կամ բռնութեան դէմ եղած գանգատներուն շատերը պիտի դադրին, եթէ ազատութեան և անկախութեան նկատմամբ եղած գաղափարները շտկուին, և մանաւանդ եթէ մարդիկ իրենց իրաւանց հետ նաև իրենց պարտաւորութիւններուն վրայ աւելի խորհին։

ԳԱՅԼԵՐՈՒ ՄԷՋ ՏՂԱՑՒ

Ամերիկայի մէջ Ամերսդ Գօլէճին դասատուն Միսթըր Սի'լէ, մտերս չնդկաստանի մէջ ճամբորդութիւն ընելով, այն երկրին Ալլահապատ կոչուած քաղքէն կը գրէ թէ, անցեալ տարուան Մարտի ամսոյն քանի մը որսորդ որ գայլերու երամակ մը կը հալածէին այն կողմերը՝ այն գաղանները մէջ տեսան մանչ տղայ մը որ բոլոր զօրութեամբ կը վազէր գայլերուն պէս, թէպէտ ոչ անոնց չափ արագընթաց։ Որսորդները ժամանակով յաջողեցան տղան ողջ բռնել, և դատ որ անիկա անտարակոյս չնդիկ ծնողաց որդի էր։ Ծանօթ էր որ գայլերը շատ անգամ ընկերներուն տեսներէն տղայք գողնալով կ'ուտէին. բայց այս տղան կերպով մը ողջ մնացած էր գայլերուն մէջ, և բոլորովին գայլի ունակութիւնները ստացած էր։ Խօսելու ամենևին կարող չէր, միայն կուլար. հում միսէ զատ ալ ուրիշ բան չէր ուտեր. լալելով ջուր կը խմէր, և իրեն հագցուած լաթերը կը պատռտէր. ինքնիրեն թողուելով, կ'ուզէր ցորեկ ատեն մութ անկիւններու մէջ պահուըտիլ, բայց դիչերը դուրս ելլելով ազգին անդին կը յածէր կրծելու ոսկրներ գտնելու համար։ Ի սկզբան կանգուն չէր կրնար քալել, բայց կամաց կամաց սորվեցաւ այնպէս ընել դժուարութեամբ, ինչպէս նաև դանակ և պատառաքաղ դործածել, և ուրիշ տղոց պէս ջուր խմել։ Ալլահապատի Անգլիացի Միսիոնարը անոր հետ շատ սիրով վարուելով, զանի դրին յիշեալ քաղքին որբանոցը զոր իրենք չինել տուած են, բայց տղան անկէ փախաւ, և բռնուելէն չորս ամիս ետքը մեռաւ։ Այսչափ ժամանակի մէջ երբէք չտեսնուեցաւ անոր ժպտիլը, կամ ուրախութեան, ամօթոյ և կամ իրեն և զած բարութեանց համար երախտագիտութեան նշան մը ցուցնելը։ Վերոյիշեալ Ամերիկացի ճանապարհորդը կը պատմէ թէ ուրիշ տղայ մը՝ որ գայլերէն յափշտակուեցաւ, նոյն կերպով ետ նոյն գաւառին մէջ բռնուելով բերուեցաւ վերոյիշեալ որբանոցն ասկէ երբ վեց տարի առաջ։ Այս տղան դեռ կ'ապրի, և սորված է, փոխանակ հում մսոյ հաց ետ պտուղ ուտել և զգեստ հագնիլ. նաև կանգուն կը քալէ, բայց այլանդակ չարժումներով և իւրաքանչիւր քայլ առնելուն ձեռուընները կարկառելով։ Խօսիլ սորված չէ, բայց կրնայ իր ուրախութիւնը կամ չնորհակալութիւնը յայտնել նշանայի։ Իր ձախ այտին վրայ սպիներ կան որ ակռաներու նշան են. ուստի կ'երեւի թէ գայլերը չարաչար խածած էին այս տղան երբ անիկա անոնց մէջ կը զըտնուէր։ Ճանապարհորդը տեսած է այս տղան, բայց առջինը տեսած չէր, և կը վկայէ թէ վերոյիշեալ պատմութիւնը ճշմարիտ է։

Այս դարուս մէջ քանի մը գիտուններ կը պնդեն թէ մարդիկ առաջ անասուն էին, և իրենց անասնային ունակութիւնները կամաց կամաց մէկդի թողուլ մարդ եղան։ Բայց, ինչպէս կը տեսնուի վերը յիշուածներուն նման դէպքերէն, հաստատակամագոյն է թէ ոչ թէ անասունք մարդ, այլ մարդիկ անասնոց ունակութիւններն առնելով կամաց կամաց անասուն կ'ըլլան։ Տեսնուած են մարդկային ծնողաց զաւակներ որոնք գայլի ունակութիւն առած և գայլի պէս ապրած են, բայց երբէք տեսնուած չեն գայլեր որ մարդու ունակութիւններ առած և մարդու պէս ապրած ըլլան։

Աւետարերի համար։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔԱՐՈԶԶԱՑ

Ի ծնէ Աւետարանական լինելով, շատ անգամ չնորհօք վրկութեան, քրիստոնէական պարտաւորութեան, յաւիտենական երանութեան և ասոնց նման խնդրոց վրայ շատ քարոզներ լսած եմ։ Քարոզիչք ընդհանրապէս չեն ուզած դժոխքի վրայ, յաւիտենական վայրոյ բնակարանին վրայ, ետ չդառնալու տանջանաց և անչէջանելի հրոյ վրայ քարոզել, և ունկնդիրք հեռաւորդող ընթացքներ ունենալէ

ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՅՕԻՑԱԿԸ 1855ին և 1871ին

Առաքելութիւն Տաճկաստանի 1855ին	Արեւմտ. Տաճկաստանի Առաքելութիւնը 1871ին	Արեւել. Տաճկաստանի Առաքելութիւնը 1871ին	Կեդրոնական Տաճ. Առաքելութիւնը 1871ին	Այս Առաքելութեանց ամբողջը 1871ին
Հովիւք . . 5	9	23	15	47
Քարոզիչք . . 10	23	27	6	56
Վարժապետք . . 44	56	83	39	178
Դպրոցք . . 44	69	115	38	222
Աշակերտք . . 1,151	1,886	2,983	1,522	6,391
Եկեղեցիք . . 24	23	28	23	74
Եկեղեցւոյ անդամք 626	983	1,181	1,868	4,032
Պաշտօնի եկողները, մինչեւ հաշուով . 2,451	3,665	5,408	4,527	13,600
Բողոքականաց թիւը 3,538	5,039	6,686	7,746	19,471
Կիրակնօրեայ դպրոցաց թիւը . .	53	40	35	128
Այս դպրոցները դաստղներուն թիւը .	2,382	2,535	3 873	8,790
Հառաւարութեան առթիւ վճարողներուն թիւը . .	1,121	1,981	2,325	5,427
Քարոզութիւն եղած տեղեր . . 37	75	91	36	202
Օգնականք . . 74	38	56	2	
Բնիկներուն տուած համաւոր դրամական նուէրը, . . . վրան 100էն,	109·791	*414,275	111,818	96 635 884
Աստուածաբանական դասք եւ դպրոցք 3	4	4	1	9
Այս դպրոցաց աշակերտներուն թիւը 71	55	70	28	153
Գիշերօթիկ դպրոցք աղջկանց համար 1	3	4	3	10
Աշակերտուհիք . 25	64	84	98	246
Ամերիկացի Միսիոնարք . . 27	21	12	7	40

*Այս գումարէն 331,000ը տիգրանակերտի ժողովուրդը տուաւ։

ՏՊԱԳՐԵԱԼ ԳԻՐՔԵՐ 1871ին

Հատոր	53,530
Տետրակներ . . .	30,000
Ի սկզբանէ լիւեր տպուած գիրքերուն ամբողջ թիւը .	2,472,762
Իրենք զիրենք բոլորովին հոգացող Աւետարանական եկեղեցեաց թիւը .	20

ղդուշացնել։ Շատ անգամ ալ տեսրակները և հոգեւոր գրեանք իւրայ կ'ընծայուին. և բայց ի "դժոխքն ինչ պիսի տեղ մըն է" անուամբ տեսրակէ մը, ուրիշ գրուած մը չեմ տեսած որ այս նիւթին վրայ կը խօսի։

Իրօք մարդս բնականաբար չսիրեր տխուր մտածմունքներու ուշադրութիւն տալ, չուզեր ապերջանկութեան ու թշուառութեան վրայ խորհիլ և խօսիլ, այլ կը սիրէ միշտ յաղողութեան և երջանկութեան վրայ մտածել ու անոնց վրայ խօսիլ, քանզի ինք ատոնց կը բաղձայ։ Բայց և այնպէս ինձ կը թուի թէ քարոզիչք երբեմն երբեմն եթէ դժոխքին ու յաւիտենական տանջանաց բնութիւնը և անոր վատթարութիւնը քարոզելով՝ ունկնդիրք անկէ խուսափելու յորդորել և անոնց առաջնորդող ընթացքներէ ղդուշացնել հաճին, անտարակոյս այսպէս քարոզելը մեծ օգտակարութիւն կ'ունենայ Այո՛, երբ մէկ կողմանէ երանելի վճիռ մը կը ստորագրեն, միւս կողմանէ ալ պէտք է որ ժողովրդեան ներկայացուի վատթար ընթացքին հետեւանք եղող սարսափելի դժոխք մը, և անկէ ղդուշանալու յորդոր տրուի։

Մ. Հ. ԳՈՒԶՈՒՐԻՊԱՊԵԱՆ

Ռոտոսդոյ, Մարտ 10/22, 1873

ՊԱՂԵՍՏԻՆ

Երուսաղէմի մէջ առաջին Քրիստոնէական դպրոցը 1817ին բացուեցաւ ինն աշակերտով. հիմա հոն հինգ դպրոց կայ եւ աւելի քան 400 աշակերտով։ Բոլոր Պաղեստինու մէջ Բողոքականք 25 դպրոց եւ 1,000ի չափ աշակերտ ունին։ Յոյնք, Հռովմէականք եւ Հայք այս դպրոցներուն հաստատուիլը տեսնելով ստիպուած են նոյնպէս դպրոցներ հաստատել իրենց ազգեզրոյթիւնը չկորսնցնելու համար. ուստի այս ազգերն ալ 100 դպրոց ունին։

— Պաղեստին քնակող 16,000 Հրէից վիճակը քննելու համար մօտերս Ամերիկայի Հրեաներուն կողմէն քանի մը խոհական մարդիկ ղրկուեցան Պաղեստին։ Ատոնց տուած տեղեկագրէն կը տեսնուի որ Պաղեստինու Հրեայք ազօթք ընելով եւ թալմուտ կարդալով իրենց ժամանակը ծուլութեամբ կ'անցուցնեն, եւ ողորմելի կերպով կ'ապրին Եւրոպայի եւ Ամերիկայի Հրէից տուած ողորմութիւններովը։ Նիւ Եորքի «Ճիուիշ Թայմզ» անուն լրագիրը կ'առաջարկէ Հրէից ազօթագրքին մէջէն վերցուցնել այն ազօթքները որ Սուրբ Քաղքին նորէն Իսրայէլի դարձնելուն եւ Տաճարին վերաշէն չինութեանը համար են։ Բայց ո՞րչափ Քրիստոնեայք կ'ընդունին յիշեալ լրագրին սա խօսքը թէ Սուրբ Քաղաքը «վեհ յիշատակարան միայն է անցելոյն»։

ՄԱՏԱԿԱՍԳԱՐ

Մատակասգարի մէջ 1871ին եկեղեցւոյ անդամոց թուոյն վրայ 17,981 հոգի եւս աւելնալով ընդամէնը 38,932 հոգի եղան։ Բոլոր Քրիստոնէից այժմեան թիւն է 345,231։ Երկու հազար քարոզիչ խաչեալ Քրիստոսը կը քարոզեն։ Դպրոցներու աշակերտաց թիւն է 30,000։

ԿԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ապրիլ 25 ըստ Յուն. եւ Մայիս 7 ըստ Լատ. 1873.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Անցեալ շաբթու Հինգշաբթի օրը մեծ եպարքոսն ուրիշ պաշտօնէից նորաչէն երկաթուղով, իւսկիւտարէն մինչեւ Նիկոմիդիա գնաց յիշեալ ճամբան փորձելու համար։ Այս հեռաւորութիւնը որ 60 մղոն կամ 20 ժամու ճամբայ է՝ չոգեկառքով առնուեցաւ $3\frac{1}{2}$ ժամու մէջ, փորձն ալ ամէն կերպով գոհացուցիչ եղած է։

—Միջերկրական ծովուն մէջ գտնուղ Ամերիկայի նաւախումբին հրամանատարը Ամիրալ Ալլէն մեծարս Մայրաքաղաքս այցելութիւն ըրաւ։ Հոս գտնուած ժամանակը նաւարանին և պատերազմական նաւերուն ալ այցելութիւն ընելէն ետքը, Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ կայսեր ներկայանալով, տեսած բաներուն աղէկ վիճակի մէջ գտնուելուն նկատմամբ յայտնեց իր գոհութիւնը և ուրախակցութիւնը, և առաջարկեց Սուլթանին քանի մը Օսմանեան պատերազմական նաւեր ղրկել Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, որպէս զի պաշտօնակալք և նաւաստիք կրթութիւն և փորձառութիւն, և օտար երկիրներու վրայով տեղեկութիւն ստանան։ կայսրը լմնցուց Ամիրալին թէ պիտի չկանայ որչափ հնար է շուտ այնպէս ընել։

—Կ'րսուի թէ շատ ցաւալի և պատահարակելի կռիւ մը պատահած է երուսաղեմի մօտ Բեթլեհէմ կոչուած տեղը Լատին և Յոյն եկեղեցականաց մէջտեղ։ Այն տեղոյն այրը՝ որ կը կարծուի թէ Քրիստոսի ծնած մսրոյն տեղն է, Լատինաց ձեռքն է, բայց Յոյներն ալ այն այրին մուտքին վրայ մասուռ մը ունին, որուն մէկ մասին մէջէն Լատինք ստիպուած են անցնիլ. այրը մտնելու համար։ Յոյնք անոնց այս արտօնութիւնը տուած էին շատ տարիներէ ի վեր։ Այս տարի Լատինք պնդեցին թէ այն անցքն իրենցն է, և ըսին Յունաց լապտերը չդնել հոն զատկական լուսաւորութեանց պատճառաւ, ինչպէս որ Յոյնք ընել սովոր էին, և երբ Յոյնք ըստ սովորութեան լապտերները վառեցին յիշեալ անցքին մէջ, Լատինք մտնելով կոտրտեցին անոնց դրած լապտերները։ Յոյնք այս բռնութեան դէմ զայրանալով, իրենք ալ այրին Լատինաց վերաբերեալ մասը մտան և սկսան կոտրտել ինչ որ կրցան ձեռք ձգել։ Ասկէ բրդաւ սոսկալի կռիւ մը բիրերով և ուրիշ գործիքներով։ Այս կռուոյն առեն հինգ հոգի չարաչար վիրաւորուեցաւ, և տեղական կառավարութիւնը ղէնքով միջամտութիւն ընելով հազիւ հանդարտեցուց կռիւը։ Հիմա երկու կողմանէ ալ սիրտերը զայրացած են, և կը վախցուի թէ նորէն կռիւ պիտի ծագի։ Լէվանթ Հէրալտ կը յայտայ թէ երկու եկեղեցեաց կառավարութիւնները որոնց քահանայք մասնակից եղան յիշեալ կռուոյն՝ թէ այն եկեղեցիներուն և թէ ընդհանրապէս բոլոր Քրիստոնէութեան նախատինք բերող այս դէպքին համար պիտի յայտնեն իրենց դժգոհութիւնը, ուստի և այն գայթակղական գործին մասնակից եղող քահանաներն իրենց եկեղեցական աստիճանէն հանելով դուրս պիտի արտաքսեն այն սրբապղծները որ պղծուեցաւ անոնց ապօրինաւոր վարմունքովը, և պիտի մատնեն զանոնք Օսմանեան Տէրութեան ձեռքը որպէս զի պատժուին իբրև անարգողք և խռովիչք հասարակաց խաղաղութեան։

—Երուսաղեմի կուսակալ Նաղիֆ փաշային նոր եկած հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ վերոյիշեալ խռովութեան պատճառաւ ժողովրդեան մէջ եղած դրգռութիւնը շատ մեղմացած է, ուստի և չկարծուիր թէ նորէն խռովութիւն պիտի պատահի։

ԵՒՐՈՊԱ.

Վիէննայի արուեստահանդէսը յատուկ հանդէսով մը բացուեցաւ Անցեալ Հինգշաբթի օր, Մայիս 1 ըստ Եւրոպացւոց։ Ասոր իյ կայսրը՝ կայսերական ընտանիքէն, Տէրութեան Պաշտօնեաներէն, շատ օտար իշխաններէ, դեսպաններէ և հանդիսատեսաց մեծ բազմութենէ մը շրջապատեալ, մեծ սրահին դմբեթին տակ կենալով ուղերձով մը բացաւ արուեստահանդէսը։ Այս հանդէսին ներկայ գտնուողանձանց թիւը 10.000 է աւելի կը կարծուի։ կայսրը իր ուղերձին մէջ յիշեց թէ որչափ օգտակար են այսպիսի համաշխարհային հանդէսներ ազգաց մէջտեղ համակրութիւն և միաբանութիւն յառաջ բերելու համար, և շնորհակալ եղաւ ուրիշ երկիրներուն բարեկամական զգացմանցը համար որ ցուցուցին առ Աւստրիացիս՝ արուեստահանդէսին մասնակից ըլլալու համար Աւստրիոյ հրաւէրն ընդունելով։

Արուեստահանդէսին համար ղրկուած ապրանաց բոլորն ալ դեռ 'ի տես դրուած չէ, բայց կ'ըսուի թէ այս դրութը պիտի լմնայ 10 օրուան մէջ կամ մինչեւ այս ամսուն կէսը։

—Ճափոնի կառավարութիւնը որոշած է եւրոպացւոց ըրած արուեստահանդէսներուն նման ընդհանուր արուեստահանդէս մ'ընել 1877 ին։ Այս հանդէսին պատրաստութեան համար կառավարութիւնը այցելուներ ղրկած է այս տարուան Վիէննայի արուեստահանդէսը տեսնելու, և տեղեկանալու թէ այնպիսի հանդէս մը ինչ կերպով պէտք է պատրաստել և կարգադրել, որպէս զի Ճափոնին ալ անոնց նման կարգադրութիւն։

—Պապին առողջութիւնը քիչ մը աղէկ է, այնպէս որ կրնայ կրօնական պաշտօն կատարել և այցելութիւններ ընդունել։

—Իտալիոյ Տէրութեան պաշտօնեաներն իրենց հրաժարականը տուած են սա պատճառաւ որ Պատգամաւորաց սենեակը քուէ տուաւ 1.000.000 լիրա ծախք ընելով Տարենտոն քաղաքը նոր նաւարան մը շինելու։ Պաշտօնեայք այս գործին դէմ էին, հաւանական նաբար Տէրութեան դանձին այժմու սպառեալ վիճակին մէջ երկիրն անկարող դատելով այսպիսի մեծ ծախք մը ընելու։ Ուրիշ լուր մը նայելով, Իտալիոյ Տէրութեան պաշտօնէից հրաժարումը յառաջ եկած է եկեղեցական հաստատութեանց ընչքերուն գրաւուելուն նկատմամբ եղած կարծեաց տարբերութենէ։

—Անգղիոյ Տէրութեան կողմէն Ափրիկէի արեւելեան եղերքը ղրկուած անձինք, որ հոն գերեվաճառութիւնն արգելելու համար միջոցներ կը փնտռէին, վերջապէս յայտնեցան Մադուրի Սուլթանին հետ դաշինք մը ընել որուն համեմատ Սուլթանը վերոյիշեալ նպատակին համար եղած ջանքերուն մասնակից պիտի ըլլայ։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՒԻԹՈՆԱՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷՆ
Խմբագիր Ձ. Փ. ԿՐԻՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Ֆիլճանճըլար փողց, Ամերիգան խան։